Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

9. siječnja 2025. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Direktiva 2014/41/EU – Europski istražni nalog u kaznenim stvarima – Materijalno područje primjene – Pojam ‚istražna mjera' – Dostava rješenja o podizanju optužnice koje sadržava nalog za određivanje istražnog zatvora te nalog za polaganje jamčevine – Saslušanje optuženika"

U predmetu C-583/23 [Delda] [i],

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Cour de cassation (Kasacijski sud, Francuska), odlukom od 19. rujna 2023., koju je Sud zaprimio 22. rujna 2023., u postupku priznavanja i izvršenja europskog istražnog naloga izdanog u odnosu na

AK,

uz sudjelovanje:

Ministère public,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: C. Lycourgos (izvjestitelj), predsjednik trećeg vijeća, u svojstvu predsjednika četvrtog vijeća, S. Rodin i O. Spineanu-Matei, suci,

nezavisni odvjetnik: A. M. Collins,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za osobu AK, I. Zribi, *avocate*,

– za francusku vladu, R. Bénard, B. Dourthe i B. Fodda, u svojstvu agenata,

– za nizozemsku vladu, M. K. Bulterman i J. M. Hoogveld, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: francuski

[i] Naziv ovog predmeta je izmišljen. On ne odgovara stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

– za Europsku komisiju, F. Blanc, H. Leupold i J. Vondung, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 4. listopada 2024.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članaka 1. i 3. Direktive 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima (SL 2014., L 130, str. 1. i ispravak SL 2015., L 143, str. 16.).

2 Zahtjev je upućen u okviru zahtjeva za izvršenje europskog istražnog naloga u Francuskoj koji su španjolska pravosudna tijela izdala u odnosu na osobu AK.

Pravni okvir

Pravo Unije

Konvencija od 29. svibnja 2000.

3 U stavku 1. članka 5. Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima među državama članicama Europske unije (SL 2000., C 197, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 14., str. 225.; u daljnjem tekstu: Konvencija od 29. svibnja 2000.), koju je utvrdilo Vijeće u skladu s člankom 34. Ugovora o Europskoj uniji, naslovljenog „Slanje i dostava podnesaka”, određuje se:

„Svaka država članica šalje podneske namijenjene osobama na državnom području druge države članice izravno poštom.”

Direktiva 2014/41

4 Uvodna izjava 25. Direktive 2014/41 glasi:

„Ovom Direktivom utvrđuju se pravila o provedbi istražne mjere u svim fazama kaznenog postupka, uključujući i fazu suđenja, ako je potrebno i uz sudjelovanje dotične osobe s ciljem prikupljanja dokaza. Na primjer, [europski istražni nalog] […] može [se] izdati za privremeni premještaj te osobe u državu izdavateljicu ili za obavljanje saslušanja putem videokonferencije. Međutim, ako tu osobu treba premjestiti u drugu državu članicu u svrhu kaznenog progona, uključujući izvođenje te osobe pred sud radi suđenja, trebalo bi izdati europski uhidbeni nalog u skladu s Okvirnom odlukom Vijeća 2002/584/PUP [od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.)].”

5 U članku 1. stavku 1. te direktive propisuje se:

„Europski istražni nalog […] sudska je odluka koju izdaje ili potvrđuje pravosudno tijelo države članice (‚država izdavateljica') radi izvršavanja jedne ili nekoliko posebnih istražnih mjera u drugoj državi članici (‚država izvršiteljica') u svrhu pribavljanja dokaza u skladu s odredbama ove Direktive.

[Europski istražni nalog] […] također [se] može izdati za pribavljanje dokaza koji su već u posjedu nadležnih tijela države izvršiteljice."

6 U članku 3. navedene direktive određuje se:

„[Europski istražni nalog] obuhvaća sve istražne mjere s izuzetkom uspostave zajedničkog istražnog tima i prikupljanja dokaza u takvom timu, kako je predviđeno u članku 13. [Konvencije od 29. svibnja 2000.] i u Okvirnoj odluci Vijeća 2002/465/PUP [od 13. lipnja 2002. o zajedničkim istražnim timovima (SL 2002., L 162, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 44.)], osim za potrebe primjene članka 13. stavka 8. [te k]onvencije, odnosno članka 1. stavka 8. Okvirne odluke."

7 U članku 9. Direktive 2014/41 propisuje se:

„1. Tijelo izvršitelj priznaje [europski istražni nalog], proslijeđen u skladu s ovom Direktivom, ne zahtijevajući nikakve dodatne formalnosti te osigurava njegovo izvršenje na isti način i pod jednakim uvjetima kao da je dotičnu istražnu mjeru odredilo tijelo države izvršiteljice, osim ako se to tijelo odluči pozvati na jedan od razloga za nepriznavanje ili neizvršenje ili na jedan od razloga za odgodu predviđenih u ovoj Direktivi.

2. Tijelo izvršitelj pridržava se formalnosti i postupaka koje je tijelo izdavatelj izričito navelo, osim ako je drukčije predviđeno u ovoj Direktivi i pod uvjetom da te formalnosti i postupci nisu u suprotnosti s temeljnim načelima prava države izvršiteljice.

[…]

6. Tijelo izdavatelj i tijelo izvršitelj mogu se međusobno savjetovati na bilo koji odgovarajući način kako bi se olakšala učinkovita primjena ovog članka."

8 U stavcima 1. i 2. članka 10. te direktive navodi se:

„1. Kad god je to moguće, tijelo izvršitelj primjenjuje istražnu mjeru različitu od mjere predviđene u [europskom istražnom nalogu], kada:

(a) istražna mjera navedena u [europskom istražnom nalogu] ne postoji prema pravu države izvršiteljice; ili

(b) istražna mjera navedena u [europskom istražnom nalogu] ne bi bila dostupna u sličnom domaćem slučaju.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 11., stavak 1. ne primjenjuje se na sljedeće istražne mjere koje uvijek moraju biti dostupne prema pravu države izvršiteljice:

[…]

(c) saslušanje svjedoka, stručnjaka, žrtve, osumnjičenika ili okrivljenika ili treće strane na državnom području države izvršiteljice;

[…]”

9 U skladu s člankom 13. navedene direktive:

„1. Tijelo izvršitelj državi izdavateljici bez nepotrebnog odlaganja prenosi dokaze koji su pribavljeni ili su već u posjedu nadležnih tijela države izvršiteljice kao rezultat izvršenja [europskog istražnog naloga].

Kada se tako zahtijeva u [europskom istražnom nalogu] i ako je moguće prema pravu države izvršiteljice, dokazi se odmah prenose nadležnim tijelima države izdavateljice koja pomažu pri izvršenju [europskog istražnog naloga] u skladu s člankom 9. stavkom 4.

[…]

4. Kada su dotični predmeti, dokumenti ili podaci već relevantni za druge postupke, tijelo izvršitelj može, na izričit zahtjev tijela izdavatelja i nakon savjetovanja s njim, privremeno prenijeti dokaze pod uvjetom da se vrate državi izvršiteljici čim više ne budu potrebni u državi izdavateljici ili u bilo kojem drugom trenutku, odnosno u bilo kojoj drugoj prigodi, prema dogovoru nadležnih tijela.”

10 U članku 15. stavku 1. te direktive propisuje se:

„Priznanje ili izvršenje [europskog istražnog naloga] može se odgoditi u državi izvršiteljici:

[…]

(b) ako se dotični predmeti, dokumenti ili podaci već koriste u drugim postupcima, sve dok su potrebni u tu svrhu.”

11 U članku 22. stavku 1. Direktive 2014/41 navodi se:

„[Europski istražni nalog] […] može [se] izdati za privremeni premještaj osobe kojoj je oduzeta sloboda u državi izvršiteljici radi provođenja istražne mjere za prikupljanje dokaza zbog koje se zahtijeva prisutnost te osobe na državnom području države izdavateljice, pod uvjetom da se ta osoba vrati u roku koji određuje država izvršiteljica.”

12 Članak 23. stavak 1. te direktive glasi:

„[Europski istražni nalog] […] može [se] izdati za privremeni premještaj osobe kojoj je oduzeta sloboda u državi izdavateljici radi provođenja istražne mjere za prikupljanje dokaza, zbog čega se zahtijeva nazočnost te osobe na državnom području države izvršiteljice.”

13 U skladu s člankom 24. stavkom 1. navedene direktive:

„Kada se osoba nalazi na državnom području države izvršiteljice i mora se saslušati kao svjedok ili stručnjak od strane nadležnih tijela države izdavateljice, tijelo izdavatelj može izdati [europski istražni nalog] kako bi saslušao svjedoka ili stručnjaka putem videokonferencije ili druge vrste audiovizualnog prijenosa u skladu sa stavcima od 5. do 7.

Tijelo izdavatelj također može izdati [europski istražni nalog] u svrhu saslušanja osumnjičenika ili okrivljenika putem videokonferencije ili druge vrste audiovizualnog prijenosa.”

14 Obrazac europskog istražnog naloga, koji se nalazi u Prilogu A toj direktivi, sadržava, među ostalim, rubriku naslovljenu „Istražna(-e) mjera(-e) koju(-e) treba provesti”, koja sadržava više polja koja treba označiti, među kojima je polje „saslušanje osumnjičenika ili okrivljenika”, kao i rubriku naslovljenu „Razlozi za izdavanje [europskog istražnog naloga]”, u kojoj se od pravosudnog tijela države izdavateljice traži da iznese razloge zbog kojih se takav nalog izdaje.

Francusko pravo

15 U članku 694-16 codea de procédure pénale (Zakonik o kaznenom postupku) određuje se:

„Europski istražni nalog sudska je odluka koju izdaje država članica, nazvana država izdavateljica, kojom se od druge države članice, nazvane država izvršiteljica, zahtijeva, koristeći se obrascima zajedničkima svim državama, da u određenom roku na svojem državnom području provede istražne mjere radi pribavljanja dokaza u vezi s kaznenim djelom odnosno radi dostave dokaza koji su već u njezinu posjedu.

Cilj istražnog naloga može biti i privremeno sprečavanje na državnom području države izvršiteljice uništenja, izmjene, micanja, prijenosa ili uklanjanja predmeta koji se može upotrijebiti kao dokaz.

Njegov cilj može biti i privremeni premještaj u državu izdavateljicu osobe kojoj je oduzeta sloboda u državi izvršiteljici kako bi se omogućilo da se u državi izdavateljici izvrše postupovne radnje koje zahtijevaju prisutnost te osobe ili privremeni premještaj u državu izvršiteljicu osobe kojoj je oduzeta sloboda u državi izdavateljici kako bi na tom državnom području sudjelovala u zatraženim istražnim mjerama.

Dokazi navedeni u prvim dvama stavcima mogu se odnositi i na povredu koju je osoba počinila u pogledu obveza koje proizlaze iz osuđujuće presude, čak i ako ta povreda ne predstavlja kažnjivo djelo.”

16 U članku 696-44 tog zakonika propisuje se:

„U slučaju kaznenih postupaka koji se vode u inozemstvu, kad strana vlada smatra da je pojedincu koji boravi na francuskom državnom području potrebno dostaviti postupovni akt ili presudu, dokument se prosljeđuje na način predviđen člancima 696-8 i 696-9 te mu se, prema potrebi, prilaže prijevod na francuski jezik. Dostava se izvršava osobno, na zahtjev državnog odvjetništva. Izvornik potvrde o izvršenoj dostavi na isti se način šalje vladi koja je postavila zahtjev.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

17 Španjolska pravosudna tijela izdala su 1. ožujka 2021. europski istražni nalog upućen francuskim pravosudnim tijelima u kojem su zatražila da se osobi AK, kojoj je oduzeta sloboda u Francuskoj, dostavi rješenje o podizanju optužnice koje je 30. rujna 2009. donio Juzgado Central de Instrucción nº 4 de la Audiencia Nacional (Središnji istražni sud br. 4 pri Visokom nacionalnom sudu, Španjolska) te da joj se omogući da se, u nazočnosti svojeg odvjetnika, „očituje o dotičnim činjenicama”. To je rješenje sadržavalo nalog za određivanje istražnog zatvora te nalog za polaganje jamčevine u iznosu od 30 000 eura.

18 Istražni sudac pri tribunalu judiciaire de Paris (Prvostupanjski redovni sud u Parizu, Francuska) uručio je 19. srpnja 2021. osobi AK, u nazočnosti njezina odvjetnika, rješenje o podizanju optužnice, u obliku zapisnika, te je njoj i njezinu odvjetniku predao presliku tog rješenja na španjolskom jeziku i prikupio njezine izjave. Osoba AK podnijela je 20. srpnja 2021. žalbu couru d'appel de Paris (Žalbeni sud u Parizu, Francuska), zahtijevajući poništenje tog saslušanja zbog toga što zahtjev španjolskih tijela ne predstavlja europski istražni nalog, kako je definiran u članku 694-16 Zakonika o kaznenom postupku.

19 Dana 20. travnja 2022. cour d'appel de Paris (Žalbeni sud u Parizu) odbio je tu žalbu ocjenjujući, među ostalim, da su španjolska pravosudna tijela zatražila ne samo to da se osobi AK dostavi rješenje o podizanju optužnice nego i da joj se omogući da se „očituje o dotičnim činjenicama". Taj je sud također istaknuo, s jedne strane, to da se u rubrici „Razlozi za izdavanje europskog istražnog naloga" odluke španjolskih pravosudnih tijela pojašnjava da zatraženi akti ulaze „u okvir provjere počinjenja djela sa svim okolnostima koje mogu utjecati na njegovu kvalifikaciju i krivnju počiniteljâ" i, s druge strane, da su ta tijela, iako nisu označila polje „saslušanje osumnjičenika ili okrivljenika" u rubrici „Istražna(-e) mjera(-e) koju(-e) treba provesti", jasno zatražila da se zapisnički zabilježe izjave osobe AK o djelima za čije se počinjenje sumnjiči. Cour d'appel de Paris (Žalbeni sud u Parizu) iz toga je zaključio da su španjolska pravosudna tijela, time što su zatražila da se osoba AK, u nazočnosti svojeg odvjetnika i uz poštovanje pravâ obrane, izjasni o činjenicama, zatražila provedbu istražnih mjera radi pribavljanja dokaza u vezi s kaznenim djelom.

20 Osoba AK podnijela je protiv te presude žalbu u kasacijskom postupku Couru de cassation (Kasacijski sud), sudu koji je uputio zahtjev. Ona tvrdi da cilj izdavanja europskog istražnog naloga ne može biti obavješćivanje osobe o optužbama protiv nje te o pokretanju postupka pred sudom koji je nadležan za donošenje presude, s obzirom na to da su te mjere obuhvaćene drugim instrumentima pravosudne suradnje, osobito člankom 696-44 Zakonika o kaznenom postupku.

21 Suprotno tomu, nezavisni odvjetnik pri Kasacijskom sudu ocijenio je, u okviru postupka pred tim sudom, da je odluka koju su donijela španjolska pravosudna tijela sadržavala istražne mjere koje se nerazdvojivo odnose na dostavu rješenja o podizanju optužnice protiv osobe AK i na prikupljanje njezinih očitovanja koje provodi sudac u prisutnosti njezina odvjetnika, kako bi se poštovala prava obrane te osobe te da je cilj te odluke stoga bio provođenje istražnih mjera radi pribavljanja dokaza u vezi s kaznenim djelom.

22 Sud koji je uputio zahtjev, koji naglašava da je Direktiva 2014/41 prenesena u francuski pravni poredak člankom 694-15 i sljedećim člancima Zakonika o kaznenom postupku, napominje da se Sud dosad nije izjašnjavao o materijalnom području primjene europskog istražnog naloga i, konkretnije, o pitanju uključuje li on dostavu akta o podizanju optužnice koji sadržava nalog za određivanje istražnog zatvora te nalog za polaganje jamčevine.

23 U tim je okolnostima Cour de cassation (Kasacijski sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li članke 1. i 3. Direktive 2014/41 tumačiti na način da se njima pravosudnom tijelu države članice dopušta izdavanje ili potvrđivanje europskog istražnog naloga radi, s jedne strane, dostave optuženiku rješenja o podizanju optužnice, koje usto sadržava nalog za oduzimanje slobode i za polaganje jamčevine, i, s druge strane, njegova saslušanja kako bi on u nazočnosti svojeg odvjetnika mogao iznijeti sva korisna očitovanja o činjenicama navedenima u tom rješenju?"

Postupak pred Sudom

24 U odgovoru na zahtjev Suda za dostavu informacija od 27. listopada 2023. sud koji je uputio zahtjev naveo je, 23. studenoga 2023., s jedne strane, da je osoba AK predana španjolskim pravosudnim tijelima 9. rujna 2022. radi izvršenja triju presuda koje je 26. rujna 2018. odnosno 9. listopada 2019. donio cour d'appel de Paris (Žalbeni sud u Parizu) i, s druge strane, da je zapisnik sa saslušanja održanog 19. srpnja 2021. proslijeđen tim tijelima.

O prethodnom pitanju

25 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članke 1. i 3. Direktive 2014/41 tumačiti na način da odluka kojom pravosudno tijelo države članice zahtijeva od pravosudnog tijela druge države članice, s jedne strane, da dotičnoj osobi dostavi rješenje o podizanju optužnice koje se na nju odnosi, zajedno s nalogom za određivanje istražnog zatvora te nalogom za polaganje jamčevine i, s druge strane, da toj osobi omogući da se očituje o činjenicama navedenima u tom rješenju, predstavlja istražnu mjeru koja može biti predmet europskog istražnog naloga u smislu te direktive.

26 U skladu s člankom 1. Direktive 2014/41, europski istražni nalog sudska je odluka koju izdaje ili potvrđuje pravosudno tijelo države članice izdavateljice radi izvršavanja jedne ili nekoliko posebnih istražnih mjera u državi članici izvršiteljici u svrhu pribavljanja dokaza. Kad je riječ o članku 3. te direktive, u njemu se pojašnjava da europski istražni nalog obuhvaća sve istražne mjere s izuzetkom, u pravilu, uspostave zajedničkog istražnog tima i prikupljanja dokaza u takvom timu.

27 U tom pogledu valja, prvo, istaknuti to da se u Direktivi 2014/41 ne definira što treba shvatiti pod „istražnom mjerom" u smislu članaka 1. i 3. te direktive niti se njome upućuje na pravo država članica radi definiranja navedenog pojma. Potonji stoga valja tumačiti autonomno u pravu Unije, uzimajući u obzir ne samo tekst tih odredbi nego i njihov kontekst i ciljeve propisa kojeg su one dio (vidjeti u tom smislu presudu od 30. travnja 2024., M. N. (EncroChat), C-670/22, EU:C:2024:372, t. 109.).

28 Kad je riječ, kao prvo, o tekstu članaka 1. i 3. Direktive 2014/41, pojam „istražna mjera" u svrhu kaznenog progona u svojem uobičajenom smislu upućuje na svaku istražnu radnju namijenjenu utvrđivanju postojanja kažnjivog djela, okolnosti u kojima je ono počinjeno kao i identiteta njegova počinitelja. Spomenuto tumačenje potvrđuje i navod iz, među ostalim, tog članka 1., prema kojem istražna mjera mora biti usmjerena na to da država članica izdavateljica pribavi „dokaze".

29 Kao drugo, kako je to nezavisni odvjetnik u biti istaknuo u točkama 28. do 30. svojeg mišljenja, kontekst članaka 1. i 3. Direktive 2014/41 potvrđuje to tumačenje.

30 Tako se, najprije, u članku 10. stavku 2. te u člancima 24. do 31. Direktive 2014/41 nabraja niz istražnih mjera redom namijenjenih pribavljanju dokaza kojima se potvrđuje počinjenje djela odnosno identitet njegova počinitelja.

31 Nadalje, iako iz članaka 22. i 23. te direktive proizlazi da predmet europskog istražnog naloga može biti i premještaj osobe kojoj je oduzeta sloboda, u tim se člancima pojašnjava da se takav premještaj može provesti samo radi provođenja istražne mjere za prikupljanje dokaza zbog koje

se zahtijeva prisutnost te osobe na državnom području države članice u koju je premještaj zatražen. S druge strane, iz uvodne izjave 25. navedene direktive proizlazi to da ako dotičnu osobu treba premjestiti u drugu državu članicu u svrhu kaznenog progona, uključujući njezino izvođenje pred sud koji je nadležan za donošenje presude, trebalo bi izdati europski uhidbeni nalog, koji nije moguće zamijeniti europskim istražnim nalogom.

32 Naposljetku, iz članaka 13. i 15. Direktive 2014/41 proizlazi to da je svrha izdavanja europskog istražnog naloga prenošenje državi članici izdavateljici dokaza koji su pribavljeni ili su već u posjedu tijela države članice izvršiteljice (vidjeti u tom smislu presudu od 2. rujna 2021., Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster, C-66/20, EU:C:2021:670, t. 41.). Cilj istražne mjere stoga u konačnici mora biti to da država članica izvršiteljica prenese određene dokaze državi članici izdavateljici, pri čemu su ti dokazi u članku 13. stavku 4. i članku 15. stavku 1. točki (b) Direktive 2014/41 identificirani kao predmeti, dokumenti ili podaci.

33 Kao treće, cilj koji se nastoji postići Direktivom 2014/41 također potvrđuje takvo tumačenje pojma „istražna mjera”.

34 Naime, s jedne strane, taj je cilj zamijeniti postojeći rascjepkan i kompliciran okvir za prikupljanje dokaza u kaznenim predmetima s prekograničnim elementima te olakšati i ubrzati pravosudnu suradnju uspostavom pojednostavnjenog i učinkovitijeg sustava utemeljenog na pravnom instrumentu pod nazivom „europski istražni nalog” (presuda od 30. travnja 2024., M. N. (EncroChat), C-670/22, EU:C:2024:372, t. 86.). Iz toga slijedi da je donošenjem navedene direktive zakonodavac Unije namjeravao poboljšati pravosudnu suradnju u području prikupljanja dokaza u prekograničnim kaznenim predmetima.

35 S druge strane, cilj pojednostavnjene i učinkovite pravosudne suradnje koji se nastoji postići Direktivom 2014/41 zahtijeva jednostavno i nedvosmisleno utvrđivanje ključnih elemenata mehanizma europskog istražnog naloga (vidjeti u tom smislu presudu od 2. ožujka 2023., Staatsanwaltschaft Graz (Porezna uprava za porezne kaznene predmete u Düsseldorfu), C-16/22, EU:C:2023:148, t. 43.). Među takvim ključnim elementima nalazi se i sam pojam „istražna mjera”, tako da taj cilj također ide u prilog jednostavnoj i uobičajenoj definiciji tog pojma, kao što je ona navedena u točki 28. ove presude.

36 Drugo, valja ispitati predstavljaju li mjere koje su zatražene odlukom poput one u glavnom postupku istražne mjere u smislu Direktive 2014/41.

37 Kad je riječ, kao prvo, o zahtjevu pravosudnih tijela države članice upućenom pravosudnim tijelima druge države članice da dotičnoj osobi dostave rješenje o podizanju optužnice koje se na nju odnosi, valja istaknuti da navedena dostava kao takva ne može predstavljati istražnu mjeru u smislu te direktive. Naime, cilj takve dostave nije pribavljanje dokaza, nego je riječ o postupovnoj obvezi namijenjenoj provođenju javnog postupka pokrenutog protiv osobe kojoj je dostava namijenjena. Prema tome, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 34. svojeg mišljenja, dostava takvog akta u drugoj državi članici u načelu nije uređena navedenom direktivom, nego člankom 5. Konvencije od 29. svibnja 2000.

38 Kao drugo, okolnost da, kao u ovom slučaju, rješenje o podizanju optužnice sadržava nalog za polaganje jamčevine ni u čemu ne mijenja to utvrđenje, s obzirom na to da ni obveza uplate takve jamčevine ne predstavlja istražnu mjeru u smislu Direktive 2014/41, kao što to proizlazi iz točaka 27. do 35. ove presude.

39 Kad je riječ, kao treće, o nalogu za određivanje istražnog zatvora koji se također može priložiti rješenju o podizanju optužnice, iz sudske prakse Suda proizlazi da se europskim istražnim nalogom ne povređuje pravo na slobodu dotične osobe, utvrđeno u članku 6. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, osim u slučajevima premještaja osoba kojima je već oduzeta sloboda radi provođenja istražne mjere, navedenima u člancima 22. i 23. Direktive 2014/41 (presuda od 8. prosinca 2020., Staatsanwaltschaft Wien (Krivotvoreni nalozi za plaćanje), C-584/19, EU:C:2020:1002, t. 73.).

40 Iz toga slijedi da, osim u slučajevima iz tih članaka 22. i 23., koji nisu relevantni za ovaj predmet, europski istražni nalog ne može sadržavati zahtjev da se osobi na koju se odnosi oduzme sloboda ili da joj se produlji zadržavanje.

41 Kad je riječ, kao četvrto, o zahtjevu za saslušanje osobe na koju se odnosi rješenje o podizanju optužnice, točno je da se u članku 10. stavku 2. točki (c) i članku 24. stavku 1. drugom podstavku Direktive 2014/41 izričito navodi saslušanje osumnjičenika ili okrivljenika među mjerama koje mogu biti predmet europskog istražnog naloga u smislu te direktive.

42 Međutim, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti naglasio u točki 41. svojeg mišljenja, da bi takav zahtjev za saslušanje bio obuhvaćen područjem primjene Direktive 2014/41, njegova svrha mora biti pribavljanje dokaza u smislu te direktive. S druge strane, saslušanje čiji je jedini cilj omogućiti okrivljeniku da se očituje o postupku u kojem se protiv njega podiže optužnica ne može se smatrati istražnom mjerom u smislu navedene direktive. U ovom je slučaju na sudu koji je uputio zahtjev da utvrdi točan predmet zahtjeva za saslušanje osobe AK koji su podnijela španjolska pravosudna tijela.

43 Da bi se tom sudu dao potpun odgovor, valja još pojasniti najprije to da francuska tijela ne bi mogla zakonito postupiti, na temelju Direktive 2014/41, u skladu s nalogom koji su izdala španjolska pravosudna tijela kada zahtjev za saslušanje ne bi bio namijenjen prikupljanju dokaza.

44 Suprotno tomu, ako je predmet navedenog zahtjeva za saslušanje bio prikupljanje dokaza i ako su španjolska pravosudna tijela u odluci o kojoj je riječ u glavnom postupku navela da se, na temelju njihova nacionalnog prava, saslušanje osobe AK može održati tek nakon dostave rješenja o podizanju optužnice, valjalo bi smatrati da se, iznimno od navedenog u točki 37. ove presude, takva dostava mogla zatražiti europskim istražnim nalogom. Naime, iz članka 9. stavka 2. Direktive 2014/41 proizlazi to da je tijelo izvršitelj u načelu dužno pridržavati se formalnosti i postupaka koje je tijelo izdavatelj izričito navelo.

45 Tako bi u potonjem slučaju francuska pravosudna tijela u načelu bila dužna, ne dovodeći u pitanje razloge za nepriznavanje, odbijanje i odgodu predviđene Direktivom 2014/41, izvršiti odluku o kojoj je riječ u glavnom postupku u dijelu u kojem se odnosi na dostavu rješenja o podizanju optužnice i na saslušanje osobe AK, ali ne i u dijelu koji se tiče naloga za određivanje istražnog zatvora i naloga za polaganje jamčevine, sadržanih u tom rješenju.

46 Međutim, do takvog djelomičnog izvršenja odluke o kojoj je riječ u glavnom postupku moglo bi doći tek nakon što francuska tijela, na temelju članka 9. stavka 6. Direktive 2014/41, provjere kod španjolskih tijela protive li se ona tomu da se navedeni zahtjev izvrši samo djelomično.

47 Naime, iz obveze lojalne suradnje, navedene u članku 4. stavku 3. prvom podstavku UEU-a, proizlazi to da se tijelo izdavatelj i tijelo izvršitelj europskog istražnog naloga trebaju, u svrhu osiguranja učinkovite suradnje u kaznenim stvarima, u potpunosti koristiti instrumentima

predviđenima u Direktivi 2014/41, na način da daju prednost uzajamnom priznavanju na kojem se temelji ta suradnja (vidjeti po analogiji presudu od 18. travnja 2023., E. D. L. (Razlog za odbijanje zbog bolesti), C-699/21, EU:C:2023:295, t. 45. i 46.).

48 Naposljetku, ako bi predmet zahtjeva za saslušanje osobe AK bio prikupljanje dokaza i ako odluka španjolskih tijela o kojoj je riječ u glavnom postupku ne bi sadržavala nikakve navode iz točke 44. ove presude, valjalo bi smatrati da bi, ne dovodeći u pitanje razloge za nepriznavanje, odbijanje i odgodu predviđene Direktivom 2014/41, francuska tijela u načelu bila dužna prihvatiti samo taj zahtjev za saslušanje, nakon što su kod španjolskih pravosudnih tijela provjerila protive li se ona tomu da se taj zahtjev izvrši samo djelomično.

49 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da članke 1. i 3. Direktive 2014/41 treba tumačiti na način da:

– odluka kojom pravosudno tijelo države članice zahtijeva od pravosudnog tijela druge države članice da osobi dostavi rješenje o podizanju optužnice koje se na nju odnosi ne predstavlja, sama po sebi, europski istražni nalog u smislu te direktive;

– odluka kojom pravosudno tijelo države članice zahtijeva od pravosudnog tijela druge države članice da osobi odredi istražni zatvor u svrhu različitu od onih navedenih u člancima 22. i 23. te direktive ili da joj naloži polaganje jamčevine ne predstavlja europski istražni nalog u smislu te direktive;

– odluka kojom pravosudno tijelo države članice zahtijeva od pravosudnog tijela druge države članice da osobi omogući da se očituje o činjenicama navedenima u rješenju o podizanju optužnice koje se na nju odnosi predstavlja europski istražni nalog u smislu Direktive 2014/41, pod uvjetom da se tim zahtjevom za saslušanje nastoje prikupiti dokazi.

Troškovi

50 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Članke 1. i 3. Direktive 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima

treba tumačiti na način da:

– **odluka kojom pravosudno tijelo države članice zahtijeva od pravosudnog tijela druge države članice da osobi dostavi rješenje o podizanju optužnice koje se na nju odnosi ne predstavlja, sama po sebi, europski istražni nalog u smislu te direktive;**

– **odluka kojom pravosudno tijelo države članice zahtijeva od pravosudnog tijela druge države članice da osobi odredi istražni zatvor u svrhu različitu od onih navedenih u člancima 22. i 23. te direktive ili da joj naloži polaganje jamčevine ne predstavlja europski istražni nalog u smislu te direktive;**

– **odluka kojom pravosudno tijelo države članice zahtijeva od pravosudnog tijela druge države članice da osobi omogući da se očituje o činjenicama navedenima u rješenju o podizanju optužnice koje se na nju odnosi predstavlja europski istražni nalog u smislu Direktive 2014/41, pod uvjetom da se tim zahtjevom za saslušanje nastoje prikupiti dokazi.**

Potpisi